

POTOCZKÁ a ADAMČO proti Slovenskej republike

rozsudok z 12. januára 2023

Prípád sa týkal odpočúvania telefónu, patriaceho prvej sťažovateľke a používaného hlavne druhým sťažovateľom, ku ktorému došlo v roku 2004 na účely získania dôkazu v rámci vyšetrovania trestného činu, ktorý mal údajne spáchať druhý sťažovateľ. Príkaz sudcu, na základe ktorého bolo odpočúvanie realizované, bol utajovanou skutočnosťou a bol súčasťou utajovanej prílohy vyšetrovacieho spisu, rovnako ako prepisy získaných zvukových záznamov. Druhý sťažovateľ sa s nimi oboznámil pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu pri skončení vyšetrovania. V roku 2008 bola na sťažovateľa podaná obžaloba, ktorá sa neopierala o dôkazy získané odpočúvaním. Uvedené druhému sťažovateľovi potvrdil aj prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, ktorý mu v roku 2015 oznámil, že súčasťou obžaloby nebola utajovaná príloha, konkrétne príkaz na odpočúvanie z roku 2004, nakoľko predmetný príkaz neobsahoval odôvodnenie, čo už v čase podávania obžaloby bolo považované za prekážku zákonnosti odposluchu. Sťažovatelia podali v tejto súvislosti ústavnú sťažnosť, ktorú Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) odmietol s odôvodnením, že prvá sťažovateľka nebola oprávnená na podanie takejto sťažnosti, keďže netvrdila, že skutočne telefón používala a druhý sťažovateľ mal možnosť namietat' porušenie svojich práv v rámci trestného konania. Trestné konanie proti druhému sťažovateľovi bolo v roku 2018 zastavené z dôvodu jeho neprimeranej dĺžky.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojom rozsudku zdôraznil, že možnosť druhého sťažovateľa namietat' nezákonnosť dôkazu v trestnom konaní sa týka ochrany jeho práva na spravodlivé konanie o trestnom obvinení proti nemu, ale nemá priamu súvislosť s jeho právami chránenými článkom 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Dospel k názoru, že v predmetnom prípade sťažovateľ za daných okolností nemal na vnútroštátnej úrovni k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorým by sa mohol domáhať ochrany svojich práv. Ďalej s poukazom na to, že predmetný príkaz na odpočúvanie neobsahoval odôvodnenie, čo konštatoval aj prokurátor, dospel k záveru, že takýto príkaz nespĺňal požiadavky vyplývajúce z článku 8 ods. 2 Dohovoru a jeho nadväzujúcej judikatúry a preto došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru. Keďže sťažovatelia nemali k dispozícii účinný vnútroštátny prostriedok nápravy, došlo aj k porušeniu článku 13 Dohovoru. Námietku týkajúcu sa údajných nedostatkov v konaní pred ústavným súdom, ktorú sťažovatelia vzniesli podľa článku 6 Dohovoru, už nepovažoval za potrebné samostatne skúmať.

ESLP priznal každému zo sťažovateľov 5 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a spoločne sťažovateľom 2 500 EUR z titulu nákladov a výdavkov.

M. B. a ďalší proti Slovenskej republike (č. 2)

rozsudok zo 7. februára 2023

Prípado sa týkal udalostí, ku ktorým došlo v Košiciach v marci 2009. Šiesti sťažovatelia, v tom čase maloletí, boli zadržaní pre podozrenie z účasti na lúpeži. Sťažovatelia tvrdili, že na policajnej stanici boli hodení na zem pred štekajúcimi psami bez náhubkov, že niektorí z nich boli psami pohryznutí, že boli bití, kopaní a inak fyzicky a slovne týraní prítomnými policajtami, a že boli na ich adresu vyslovené komentáre, ktoré sa okrem iného týkali ich rómskeho pôvodu. V médiách sa následne zjavil zvukovo-obrazový materiál, ktorý zachytával zaobchádzanie, ktorému boli sťažovatelia vystavení na policajnej stanici. Siedmi policajti boli personálnym rozkazom dočasne pozbavení výkonu služby, no neskôr správne súdy toto rozhodnutie zrušili. Vo veci bolo zároveň začaté trestné stíhanie, ktoré vyústilo do vznesenia obvinenia zo zneužitia právomoci verejného činiteľa a vydierania spáchaných s osobitným motívom proti desiatim policajtom a neskôr do podania obžaloby. Okresný súd po rozsiahlom dokazovaní v roku 2015 obžalovaných spod obžaloby oslobodil. Po zrušení tohto rozsudku odvolacím súdom okresný súd opäť rozhodol vo veci tak, že oslobodil obžalovaných spod obžaloby. Po opätovnom zrušení rozsudku odvolacím súdom okresný súd obžalovaných znovu spod obžaloby oslobodil. Krajský súd v roku 2020 zamietol odvolanie prokurátora proti rozsudku. V priebehu trestného konania sa sťažovatelia obrátili na ústavný súd a ten ich sťažnosť odmietol v časti pre nedostatok právomoci a v časti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

ESLP vo svojom rozsudku konštatoval, že počiatočná odpoveď vnútroštátnych orgánov na udalosť, teda začatie vyšetrovania, vznesenie obvinenia a podanie obžaloby, bola relatívne rýchla. Čo sa však týka ďalšieho priebehu konania, poukázal na to, že prvostupňový rozsudok bol dvakrát zrušený z dôvodu nedostatkov v konaní, konkrétne aj z dôvodu vád vo vykonávaní dokazovania a v hodnotení dôkazov. To viedlo k značnému predĺženiu konania, čo malo vplyv aj na účinnosť v zmysle štandardov vyplývajúcich z judikatúry ESLP. Ďalej podotkol, že významným aspektom pri oslobodení obžalovaných boli rozpory vo výpovediach sťažovateľov v prípravnom konaní a v konaní pred súdom a rozpory v ich výpovediach navzájom. Podľa neho však k takýmto rozporom plynutie času len dopomáhalo (v tomto prípade prvostupňový oslobodzujúci rozsudok nakoniec potvrdil odvolací súd viac ako jedenásť rokov a osem mesiacov po udalostiach z roku 2009). Dospel tak k záveru, že nedostatky v rýchlosti vyšetrovania udalostí boli takého rozsahu, že spôsobili jeho celkovú neúčinnosť a preto došlo k porušeniu článku 3 Dohovoru. Ďalej poznamenal, že zo zvukovo-obrazových záznamov je zrejme, že udalosti na nich zachytené sa na policajnej stanici odohrali, aj keď v trestnom konaní nebolo preukázané, že sa trestnej činnosti dopustili dotknutí policajti. Na základe toho konštatoval, že zaobchádzanie so sťažovateľmi bolo neľudské a ponižujúce a došlo k porušeniu článku 3 Dohovoru. Čo sa týka sťažnosti na diskrimináciu, ESLP konštatoval, že nebolo zistené, že by etnický pôvod sťažovateľov zohral úlohu v tom, akým spôsobom bolo so sťažovateľmi zaobchádzané a preto rozhodol, že článok 14 Dohovoru porušený nebol. Na druhej strane bol toho názoru, že povinnosť orgánov podniknúť všetky primerané kroky na

odhalenie akéhokoľvek rasového motívu a zistiť, či etnická nenávisť alebo predsudky zohrávali úlohu v zlom zaobchádzaní so sťažovateľmi alebo nie, nemožno považovať za splnenú a rozhodol, že bol porušený článok 14 Dohovoru v spojení s procesnou časťou článku 3 Dohovoru.

Pokiaľ ide o otázku spravodlivého zadosťučinenia, sťažovatelia požadovali 30 000 EUR pre každého z nich z titulu nemajetkovej ujmy a 15 605,34 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. ESLP priznal každému sťažovateľovi 20 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a spoločne všetkým sťažovateľom 11 000 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov.

KATONA a ZÁVARSKÝ proti Slovenskej republike

rozsudok z 9. februára 2023

Predmetná sťažnosť sa týkala právneho a praktického vylúčenia uspokojenia nároku sťažovateľov voči fyzickej osobe na zaplatenie na základe zmenky v konkurznom konaní. Sťažovatelia disponovali zmenkami, ktoré zabezpečovali ich zmluvný vzťah s dlžníkom. Po tom, ako dlžník nesplácal svoje záväzky, sa obrátili na súdy, kde dosiahli uznanie ich nárokov voči dlžníkovi na základe zmeniek. Následne na základe právoplatných a vykonateľných rozsudkov svoje nároky uplatňovali v exekučných konaniach, ktoré však boli zastavené po tom, ako bol dlžník vyhlásený za platobne neschopného „oddlžením“ v konkurznom konaní (tzv. osobný bankrot). V tomto konaní však sťažovatelia neboli účastníkmi a na základe znenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov boli ich pohľadávky vylúčené z uspokojenia. Sťažovatelia tvrdili, že v dôsledku tejto skutočnosti došlo k zásahu do ich práva na pokojné užívanie majetku. Namietali tiež, že vzhľadom na praktickú nemožnosť spochybníť uvedený právny stav došlo zároveň aj k porušeniu práva na prístup k súdu a práva na účinný prostriedok nápravy.

Vláda v konaní argumentovala, že cieľom právnej úpravy oddlženia fyzických osôb je predovšetkým snaha štátu pomôcť dlžníkom dostať sa z nepriaznivej finančnej situácie v pomerne krátkom časovom období a tak im umožniť opätovné zaradenie sa do ekonomického života, čo predstavuje zároveň opatrenie s výrazným sociálnym rozmerom. Ďalším cieľom oddlženia je vzhľadom na insolventnosť osoby v oddlžení zabezpečiť čo najspravodlivejšie uspokojenie veriteľov pomerným spôsobom. Vzhľadom na to, že nároky zo zmeniek sú zabezpečovacími nárokmi k prvotným pohľadávkam, zákon v situácii, kedy nemá dlžník dostatok prostriedkov na uspokojenie všetkých pohľadávok, uprednostňuje, aby boli uspokojované prvotné pohľadávky. Zároveň sa tak má predísť tomu, aby si veritelia uplatnili svoje nároky v konkurznom konaní dvakrát – z pôvodnej pohľadávky, aj zo zmeniek. Vláda preto tvrdila, že sťažovatelia mali možnosť uplatniť si v konkurznom konaní svoje pôvodné nároky voči dlžníkovi, ktoré boli zmenkami zabezpečené. Poukázala tiež na skutočnosť, že príčinou zmarenia uspokojenia nárokov sťažovateľov nebolo uznesenie o vyhlásení oddlženia, ale predovšetkým insolvenca dlžníka. Takáto situácia je súčasťou rizika, ktoré na seba sťažovatelia prevzali pri vstupe do obchodného vzťahu s dlžníkom.

ESLP vo svojom rozsudku uznal argumenty vlády, pokiaľ ide o cieľ namietanej právnej úpravy, domnieval sa však, že vzniknutá situácia vytvorila pre sťažovateľov neprimerané bremeno v dôsledku toho, že nemali možnosť ju spochybnit' v súdnom konaní a tak sa domôť uznania oprávnenosti ich pohľadávky v konkurznom konaní na majetok dlžníka. Vzhľadom na to, že vylúčenie ich pohľadávok vyplývalo priamo zo znenia zákona, nerozhodoval o ňom súd, a teda sťažovatelia nemali možnosť preukázať, že v ich prípade neexistovalo riziko dvojitého vymáhania pôvodného dlhu. Nemali tak prístup ku žiadnemu konaniu, v ktorom by mohli účinne argumentovať vo svojej veci. ESLP vnímal potrebu existencie takéhoto konania v súvislosti so skutočnosťou, že situácia sťažovateľov nebola v rozpore s účelom namietanej právnej úpravy a dospel preto k záveru o porušení práva sťažovateľov na pokojné užívanie majetku, zaručeného článkom 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru. Zároveň už nepovažoval za potrebné rozhodnúť o zostávajúcej časti sťažnosti, týkajúcej sa otázky prístupu k súdu a existencie účinného prostriedku nápravy.

Sťažovatelia požadovali celkovo spoločne vyše 94 500 EUR z titulu majetkovej škody, 50 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 7 200 EUR z titulu trov konania. ESLP sťažovateľom priznal spoločne 5 000 EUR ako náhradu trov konania a z titulu náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy priznal prvému sťažovateľovi 11 000 EUR a druhému sťažovateľovi 9 000 EUR.

ADAMČO proti Slovenskej republike

rozsudok z 9. februára 2023

Prípád sa týkal dĺžky trestného konania voči sťažovateľovi, ktoré sa začalo podaním obžaloby v apríli 2013, v závere roku 2022 bola vec postúpená Špecializovanému trestnému súdu a o vine sťažovateľa nebolo v čase rozhodovania ESLP právoplatne rozhodnuté; dĺžka konania tak predstavovala viac ako 7 rokov na jednom stupni konania.

ESLP uznal, že dĺžku konania nevyhnutne ovplyvnila zložitost' prípadu, rozsiahlost' spisového materiálu, ako aj epidemiologická situácia v súvislosti s pandemiou COVID-19, kedy nebolo možné istý čas vykonávať pojednávania. Poukázal však na to, že odsudzujúci rozsudok okresného súdu bol dvakrát zrušený krajským súdom a vo veci koná už tretí sudca. Celková dĺžka konania je tak podľa ESLP nezlučiteľná s požiadavkou primeranosti lehoty, vyplývajúcou z článku 6 ods. 1 Dohovoru. Konštatoval, že došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote.

ESLP priznal sťažovateľovi 5 200 EUR ako náhradu škody a nemajetkovej ujmy a 250 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov spojených s konaním.

JANOČKOVÁ proti Slovenskej republike

rozsudok z 9. februára 2023

Prípado sa týkal dĺžky civilného konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, ktoré začalo v marci 2017. Sťažovateľka namietala neprimeranú dĺžku konania ústavnou sťažnosťou, ktorú ústavný súd odmietol. Následne ústavný súd rozhodol o druhej ústavnej sťažnosti a konštatoval porušenie základného práva maloletého na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote (maloletý bol zastúpený sťažovateľkou ako jeho zákonnou zástupkyňou), priznal maloletému sťažovateľovi 1 000 EUR ako spravodlivé zadosťučinenie a prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov.

ESLP pripustil, že konanie bolo do istej miery zložité, a že na jeho dĺžku mali vplyv aj početné návrhy rodičov na nariadenie neodkladných opatrení a potreba opakovane vykonať znalecké dokazovanie. Poznamenal, že vo veciach starostlivosti o maloleté deti je nevyhnutné, aby sa konalo urýchlene. Poukázal na význam predmetu konania pre sťažovateľku a fakt, že plynutie času môže mať nezvratný vplyv na vzťahy medzi rodičom a maloletým dieťaťom. Dĺžku konania považoval za neprimeranú, v dôsledku čoho konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Sťažovateľke priznal spravodlivé zadosťučinenie vo výške 4 200 EUR a tiež náhradu trov konania vo výške 250 EUR.

KALIŇÁK a FICO proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 28. februára 2023

Podané sťažnosti súviseli s obvineniami, ktoré boli sťažovateľom vznesené v apríli 2021 v rámci vyšetrovania, nad ktorým vykonával dozor Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“). Špeciálny prokurátor bol v danej veci z konania vylúčený rozhodnutím Generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“). Sťažovatelia vzniesli námietky zaujatosti aj voči všetkým ostatným prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry, tieto námietky ale generálny prokurátor posúdil ako žiadosť, aby dozor nad vyšetrovaním v trestnej veci sťažovateľov vykonávala iná súčasť prokuratúry, pričom zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre neumožňoval takéto opatrenie urobiť. V novembri 2022 generálny prokurátor, vykonávajúc svoju mimoriadnu právomoc podľa § 363 Trestného poriadku, obvinenia sťažovateľov zrušil. Napriek tomu sťažovatelia trvali na pokračovaní v konaní pred ESLP, tvrdiac, že dôvody zrušenia ich obvinení generálnym prokurátorom boli odlišné od dôvodov, na ktorých boli založené ich námietky zaujatosti, že nedostali žiadne odškodnenie za údajné

porušenie ich práv podľa Dohovoru, a že neexistuje záruka, že obvinenie nebude opätovne vznesené, opäť pod dozorom úradu špeciálnej prokuratúry.

ESLP prijal odôvodnené rozhodnutie v tejto veci bez toho, aby tieto sťažnosti oznámil žalovanému štátu, a teda aj bez vyjadrenia Slovenskej republiky (takýto postup umožňujú procesné pravidlá konania pred ESLP).

ESLP vo svojom rozhodnutí pripomenul, že otázku spravodlivosti trestného procesu možno v zmysle jeho judikatúry zodpovedať až po preskúmaní konania ako celku, teda až po jeho skončení. Z tohto hľadiska po rozhodnutí generálneho prokurátora z novembra 2022 voči sťažovateľom aktuálne neprebíha konanie, v ktorom by sa rozhodovalo o trestnom obvinení proti nim, čo by odôvodňovalo aplikovateľnosť článku 6 ods. 1 Dohovoru v ich prípade. ESLP pripomenul, že záruky nezávislosti a nestrannosti, zahrnuté v práve na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, sa vzťahujú na súd rozhodujúci o trestnom obvinení a nie na orgány prokuratúry, ktorá je jednou zo strán kontradiktórneho súdneho konania. Ďalej uviedol, že pokiaľ sa sťažovatelia odvolávali na záruky nezávislosti a nestrannosti, obsiahnuté v požiadavke na účinné vyšetrovanie v zmysle článkov 2 a 3 Dohovoru, tieto ustanovenia nie sú priamo relevantné pre postavenie sťažovateľov. Okrem toho, pokiaľ sťažovatelia spochybňujú spôsob, akým s ich námietkou zaobchádzal generálny prokurátor, je otázne, či sťažovatelia vyčerpali vnútroštátne prostriedky nápravy, keďže takúto námietku nepredložili ústavnému súdu. Na základe uvedeného ESLP dospel k záveru, že sťažnosti sú ako celok neprijateľné a zamietol ich v súlade s článkom 35 ods. 4 Dohovoru.

KLEIN proti Slovenskej republike

rozsudok z 30. marca 2023

V predmetnom prípade sťažovateľ namietal porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku neprimeranej dĺžky trestného konania, ktoré bolo vedené od roku 2011, kedy bolo proti nemu vznesené obvinenie zo spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného a zločinu skrátene dane a poistného. Dĺžka konania tak predstavovala takmer 11 rokov a 5 mesiacov.

ESLP uznal argumenty vlády, že ide o zložitý prípad a sťažovateľ svojím správaním čiastočne prispel k dĺžke konania, domnieval sa však, že tieto skutočnosti nepostačujú na odôvodnenie celkovej dĺžky namietaného konania a konštatoval porušenie práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote.

Sťažovateľovi priznal 7 300 EUR ako náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktoré mu vznikli v dôsledku porušenia jeho práva a tiež sumu 250 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov spojených s konaním.

ROTH NEVEĎALOVÁ proti Slovenskej republike

rozsudok z 30. marca 2023

V predmetnom prípade sa sťažovateľka sťažovala na neprimeranú dĺžku konania o jej žalobe na ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré od roku 2014 prebiehalo na dvoch stupňoch, a teda v čase rozhodovania ESLP trvalo už viac ako 8 rokov. Primeranosť dĺžky namietaného konania preskúmal na vnútroštátnej úrovni ústavný súd, ktorý zistil priet'ahy pred odvolacím súdom, na základe čoho konštatoval porušenie práva sťažovateľky na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie vo výške 700 EUR. Sťažovateľka túto sumu považovala za neprimerane nízku a namietala, že ústavný súd neposúdil celkovú dĺžku konania.

ESLP sa s argumentmi sťažovateľky stotožnil a konštatoval, že finančné zadost'učinenie priznané ústavným súdom je neprimerane nízke v porovnaní so sumami, ktoré priznáva v podobných prípadoch. Nápravu dosiahnutú sťažovateľkou na vnútroštátnej úrovni preto nemožno vo svetle jeho judikatúry považovať za dostatočnú. Nezistil žiadnu skutočnosť alebo argument, ktoré by odôvodňovali dĺžku konania v tomto prípade, a preto dospel k záveru o porušení práva sťažovateľky na prejednanie veci v primeranej lehote. Vzhľadom na to, že ústavný súd nepreskúmal celkovú dĺžku namietaného konania, sa ESLP domnieval, že v prípade sťažovateľky nepredstavovala ústavná sťažnosť účinný prostriedok nápravy vo vzťahu k jej právu na prejednanie veci v primeranej lehote. V dôsledku tohto zistenia konštatoval porušenie práva sťažovateľky na účinný prostriedok nápravy.

Sťažovateľke priznal 3 900 EUR ako náhradu škody a nemajetkovej ujmy a tiež sumu 250 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov spojených s konaním.

MASLÁK proti Slovenskej republike (č. 3)

rozsudok z 27. apríla 2023

Prípado vznikol na základe toho, že sťažovateľ napísal inému odsúdenému list, ktorý väzenské orgány zadržali. Sťažovateľ sa obrátil na prokurátora, ktorý konštatoval, že postup väzenských orgánov bol zákonný a opodstatnený, keďže korešpondencia obsahovala hanlivý výrok. Sťažovateľ sa následne neúspešne obrátil na generálneho prokurátora a podal správnu žalobu a ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd odmietol ako predčasnú. Krajský súd konanie o správnej žalobe zastavil pre nedostatok právomoci, konštatujúc, že vecou sa má zaoberať prokuratúra a sťažovateľ sa tiež môže obrátiť na všeobecný súd mimo rámec správneho súdnictva. Ďalšia ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

ESLP v rozsudku konštatoval, že zadržanie listu predstavovalo zásah do práva sťažovateľa na rešpektovanie jeho korešpondencie a tento zásah sledoval legitímne ciele,

konkrétne zaistenie ochrany práv iných a predchádzanie zločinnosti. Pokiaľ ide o súlad so zákonom poznamenal, že dôvody zadržania korešpondencie boli stanovené v zákone č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov a akceptoval, že toto ustanovenie bolo dostatočne predvídateľné. Ako dôvod zadržania listu vnútroštátne orgány uviedli „hanlivý“ výrok, avšak vo svojich rozhodnutiach nerozoberali text listu ani kontext, v akom bol tento výrok napísaný. Podľa ESLP sa zdá, že problematická časť listu sa vzťahovala na väzenský personál a jeho správanie a použité vyjadrenie bolo skôr urážlivé než hanlivé, nebolo obzvlášť ostré a bolo časťou súkromného listu adresovaného inej súkromnej osobe. Sťažovateľ síce mal možnosť napadnúť zadržanie listu pred prokurátorom a súdmi, avšak odôvodnenie vnútroštátnych orgánov bolo veľmi krátke a neobsahovalo žiadne vysvetlenie, prečo bola príslušná časť listu „hanlivá“, ani dostatočnú analýzu situácie, ktorá by mohla odôvodniť obmedzenie sťažovateľovho práva. Dospel k záveru, že v posudzovanom prípade vnútroštátne orgány neposkytli „relevantné a dostatočné dôvody“ na zásah do práv a za daných okolností nebolo zadržanie korešpondencie „nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“, a preto došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru. Vzhľadom na okolnosti prípadu, vyjadrenia strán a svoje konštatovanie týkajúce sa príslušného vnútroštátneho kontrolného mechanizmu ESLP nepovažoval za potrebné skúmať prijateľnosť a podstatu sťažnosti aj podľa článkov 6 a 13 Dohovoru.

ESLP za zistené porušenie priznal sťažovateľovi 2 600 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 968 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov, zvyšok jeho nárokov zamietol.

ERIK ADAMČO proti Slovenskej republike

rozsudok z 1. júna 2023

Prípad sa týkal trestného konania, v ktorom bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spolupáchateľstva dvoch vražd, ku ktorým došlo v rokoch 1997 a 1999 a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov. S odvolaním sa na článok 6 ods. 1 a ods. 3 písm. d) Dohovoru sa sťažoval, že jeho odsúdenie sa zakladalo na výpovediach svedkov, ktorí spolupracovali s prokuratúrou, poskytnutých výmenou za určité výhody vrátane beztrestnosti. Namietal, že vnútroštátne súdy tieto výpovede hodnotili ako akýkoľvek iný dôkaz aj napriek tomu, že boli plné extrémnych rozporov a ich rozhodnutia neboli dostatočne odôvodnené a boli svojvoľné.

ESLP okrem iného poukázal na to, že hoci vnútroštátne súdy v trestnej veci nepopreli, že medzi výpoveďami dotknutých svedkov boli rozpory, považovali ich za bezvýznamné a pokiaľ išlo o to, že výpoveď jedného zo svedkov sa líšila od záverov znalcov o čase smrti obete, súdy konšatovali, že samotná znalkyňa pripustila, že nemožno úplne vylúčiť ľudskú chybu. ESLP ale považoval určenie času úmrtia obete za okolností danej veci za obzvlášť dôležité pre usvedčenie sťažovateľa. Ďalej vytkol vnútroštátnym súdom, že síce považovali dôvody jedného zo svedkov na poskytnutie dôkazov za vysvetlené, avšak v skutočnosti nič nenasvedčuje tomu, že by venovali akúkoľvek pozornosť týmto dôvodom alebo povahe a rozsahu výhod získaných spolupracujúcimi svedkami nad rámec všeobecného vyhlásenia, že poskytnutie výhod výmenou za usvedčujúci dôkaz od spolupáchateľa bolo v súlade

so zákonom. Podľa ESĽP sa však predmetné výhody javia ako dost' významné, najmä v prípade dvoch zo svedkov, keďže boli aspoň dočasne chránení pred trestným stíhaním v prípade jedného z nich za jednu a v prípade druhého za štyri vraždy. Aj keď trestné stíhanie v prípade týchto svedkov podľa všetkého bolo nakoniec začaté alebo obnovené, napriek ich priznaniam a uplynutému času nič nenasvedčuje tomu, že boli v skutočnosti postavení pred súd. Ďalej považoval za znepokojujúce rozdielne závery, ku ktorým dospeli vnútroštátne súdy, pokiaľ ide o dôveryhodnosť výpovedí jedného zo svedkov v rámci konania o návrhu na obnovu konania a v rámci trestného konania proti sťažovateľovi a za znepokojujúce pokladal aj odôvodnenie súdov vo vzťahu k týmto rozdielnym záverom. Ďalej uviedol, že v tomto prípade vnútroštátne súdy pristúpili k niektorým z námietok sťažovateľa spôsobom zjavne skresľujúcim obsah dotknutých dôkazov a opierali sa o odôvodnenie, ktorému zjavne chýba koherentnosť. Na základe uvedených úvah konštatoval, že vzhľadom na dôležitosť dôkazov pochádzajúcich od spolupracujúcich svedkov v trestnom konaní proti sťažovateľovi, ich použitie, vzhľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu, nebolo sprevádzané primeranými zárukami na zabezpečenie celkovej spravodlivosti konania, čím došlo k porušeniu článku 6 Dohovoru.

Sťažovateľovi priznal 5 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 15 000 EUR za náklady a výdavky.

JECKO a dve ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 11. júla 2023

Prípád sa týkal odpočúvania a použitia dôkazov získaných týmto odpočúvaním v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľom. Sťažovatelia slúžili ako colníci na hraniciach Slovenska s Ukrajinou. V rámci vyšetrovania pre podozrenie zo zneužitia právomoci verejného činiteľa a prijímania úplatkov v súvislosti s vykonávaním colných kontrol vydal Špecializovaný trestný súd v septembri 2008 dva príkazy na odpočúvanie v priestoroch, kde prebiehali colné kontroly. Výsledkom boli nahrávky a prepisy, ktoré boli neskôr použité pri vznesení obvinenia sťažovateľom a pri ich odsúdení. V septembri 2015 Špecializovaný trestný súd uznal sťažovateľov za vinných z uvedených trestných činov a odsúdil ich na tresty odňatia slobody. Sťažovatelia dosiahli isté zníženie trestov v odvolacom konaní, následne neuspeli s dovolaním a ani s ústavnými sťažnosťami. Sťažovatelia v sťažnostiach tvrdili, že príkazy na odpočúvanie boli nezákonné z dôvodu, že v nich neboli osobne identifikovaní a neobsahovali žiadne odôvodnenie vo vzťahu k nim. Navyše chýbala identifikácia vydávajúceho sudcu a boli utajovanou skutočnosťou. Dôkazy získané na ich základe boli podľa nich teda získané nezákonne a ich použitie v trestnom konaní spôsobilo, že trestné konanie bolo nespravodlivé.

ESĽP vo svojom rozhodnutí vo vzťahu k sťažovateľmi tvrdenej nedostatočnej identifikácii príkazov na odpočúvanie a ich nedostatočného odôvodnenia poukázal na to, že príkazy sa nepochybne týkali predmetného konania poznačeného korupciou tých istých podozrivých (príslušníkov na danom pracovisku) a tento popis zodpovedal danému štádiu konania. V súvislosti s chýbajúcou identifikáciou sudcu, ktorý príkazy vydal (bol pripojený len

nečitateľný podpis a služobná pečiatka s číslom), poukázal na zistenia odvolacieho súdu, podľa ktorého boli tieto dôkazy zákonné. Odvolací súd po dôkladnom preskúmaní zistil, že príkazy nepochybné vydal sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, poverený týmito záležitosťami podľa rozvrhu práce platného v tom čase. Okrem toho, línia ústavnej judikatúry, o ktorú sa sťažovatelia opierali, sa týkala odpočúvania v inom type situácie a nebolo možné ju priamo aplikovať na ich prípad. Čo sa týka námietky, že príkazy na odpočúvanie boli utajovanou skutočnosťou, ESLP poukázal na to, že to neznamená, že sťažovatelia k nim nemali úplný prístup. Vzhľadom na uvedené úvahy ESLP zamietol všetky námietky sťažovateľov ako zjavne nepodložené a sťažnosti ako celok vyhlásil za neprijateľné.

KOVÁČOVÁ a ďalší proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 11. júla 2023

Prípad sa týkal policajného zásahu v rómskej komunite Vatrisko v obci Zborov pri Bardejove na veľkonočnú nedeľu v roku 2017. V podvečerných hodinách bolo na tiesňovú linku polície prijatých niekoľko hlásení o násilných incidentoch v komunite, ktoré vznikli z konfliktu medzi dvoma rodinami. Polícia tieto oznámenia na mieste dvakrát preverila a situácia medzitým prerástla do výtržností. V reakcii na to hliadka prítomná na mieste privolala posily. Následne prišli ďalší štyria policajti a boli použité donucovacie prostriedky vrátane obuškov s cieľom rozohnať dav pozostávajúci z približne sto osôb. Prvá sťažovateľka aj druhá sťažovateľka tvrdili, že boli zasiahnuté obuškom. Ako je zachytené na súkromne vyhotovenom audiovizuálnom zázname, ktorý bol odvysielaný v televízii v máji 2017, manželku tretieho sťažovateľa strčil policajt do chrbta v smere od prebiehajúcich nepokojov, po čom spadla dopredu na zem. V nasledujúci deň po odvysielaní záznamu bolo začaté vyšetrowanie pre podozrenie zo zneužitia právomoci verejného činiteľa pri použití donucovacích prostriedkov. Vo februári 2018 inšpekčná služba ministerstva vnútra ukončila vyšetrowanie so záverom, že nebolo zistené spáchanie trestného činu. K rovnakým záverom dospela aj príslušná krajská prokuratúra a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“), ktoré postup preskúmali na základe sťažností sťažovateľov. Sťažovatelia neuspeli ani s podanými ústavnými sťažnosťami.

Sťažovatelia sa obrátili na ESLP a na základe článkov 3, 8, 13 a 14 Dohovoru sa sťažovali, že polícia zle zaobchádzala s prvou a druhou sťažovateľkou a s manželkou tretieho sťažovateľa, že toto zlé zaobchádzanie bolo rasovo motivované, vyšetrowanie tohto zlého zaobchádzania nespĺňalo požiadavky vyplývajúce z Dohovorom, a že v tomto ohľade nemali účinný prostriedok nápravy. ESLP sťažnosti vo všetkých bodoch zamietol. Akceptoval argumentáciu vlády, týkajúcu sa podstaty sťažnosti, ktorú potvrdzuje obsah spisu a výsledky vnútroštátneho vyšetrowania. Uviedol, že tento prípad je potrebné odlišiť od prípadov týkajúcich sa policajných operácií klasifikovaných ako „akcia 100“. V tomto prípade políciu privolali priamo členovia komunity, aby riešila eskalujúci násilný konflikt, a tým chránila životy a zdravie. Podľa viacerých svedkov z komunity, zasahujúci policajti nepokoje zastavili.

Dostupný záznam nezachytáva policajný zásah v celom rozsahu a neukazuje, že by boli voči prvej a druhej sťažovateľke prijaté nejaké obmedzujúce opatrenia a neexistuje o nich ani žiadny objektívny dôkaz. Sťažovateľky neoznámili žiadne zlé zaobchádzanie a neexistujú žiadne lekárske dôkazy o akýchkoľvek zraneniach. ESLP konštatoval, že vzhľadom na nepreukázanie zlého zaobchádzania nemožno hovoriť ani o diskriminácii ako o dôvode zlého zaobchádzania.

V súvislosti s vyšetrovaním okolností zásahu sťažovateľa spochybnili nezávislosť vyšetrovania, ktoré viedla inšpekcia ministerstva vnútra a jeho účinnosť. ESLP uviedol, že sťažovateľa svoju sťažnosť odôvodnili len všeobecne v tom zmysle, že vyšetrovanie bolo jednostranné a nedôkladné, bez toho, aby poukázali na akýkoľvek konkrétny aspekt nasvedčujúci ich tvrdeniu. Poukázal na to, že vyšetrovanie sa začalo hneď, ako sa objavili pochybnosti o zásahu a bolo ukončené o desať mesiacov. V jeho priebehu boli vypočutí početní svedkovia z radov členov dotknutej komunity, ako aj zainteresovaných policajtov. Rovnako boli preskúmané záznamy a ďalšie dôkazy so záverom, že donucovacie prostriedky boli použité v súlade so zákonom vo vzťahu k osobám, ktoré sa aktívne zúčastnili na nepokojoch, a osobám, ktoré nerešpektovali pokyny polície, aby miesto opustili. Čo sa týka argumentácie sťažovateľov, založenej na údajom inštitucionálnom rasizme v polícii v Slovenskej republike ESLP konštatoval, že sa musí obmedziť na preskúmanie konkrétneho prípadu. V tomto prípade podľa neho nič nenasvedčuje tomu, že by vnútroštátne orgány mali dostatočné informácie o možných rasistických motívoch zasahujúcich policajtov, v dôsledku čoho by im vznikla povinnosť prešetriť existenciu takýchto motívov. Vzhľadom na tieto závery odmietol sťažnosti prvých dvoch sťažovateľiek ako zjavne nepodložené. Vo vzťahu k tretiemu sťažovateľovi, ktorý sťažnosť podal za svoju zosnulú manželku, ESLP konštatoval, že vzhľadom na to, že pri skúmaní okolností sťažností prvých dvoch sťažovateľiek nezistil prítomnosť zlého zaobchádzania, nedostatku účinného vyšetrovania alebo diskriminácie, nezistil ani žiadne výnimočné dôvody, ktoré by odôvodňovali uznanie tretieho sťažovateľa ako nepriamej obeť porušenia práv podľa Dohovoru a jeho sťažnosť preto taktiež odmietol.

SARKOCY proti Slovenskej republike

rozsudok z 20. júla 2023

Prípad sa týkal dĺžky civilného konania o sťažovateľovej žalobe na ochranu osobnosti, ktoré sa začalo v júli 2014. V septembri 2020 sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd so sťažnosťou na porušenie svojho práva v dôsledku neprimeranej dĺžky konania. Krátko na to vzal svoju žalobu späť, na základe čoho bolo v októbri 2020 konanie zastavené. Sťažovateľ tvrdil, že vzhľadom na dĺžku konania stratila žaloba pre neho význam. Ústavný súd nálezom z apríla 2021 uznal, že dotknuté právo sťažovateľa bolo v napadnutom konaní porušené. Nevyhovel však sťažovateľovej požiadavke na priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd sa domnieval, že vzhľadom na nezáujem sťažovateľa viesť ďalej spor a jeho späťvzatie žaloby osem dní po podaní ústavnej sťažnosti bolo spravodlivé uzavrieť vec satisfakciou v podobe deklarovania porušenia práv bez priznania finančného odškodnenia. Sťažovateľ sa

následne obrátil na ESLP, pričom tvrdil, že zadost'učinenie poskytnuté ústavným súdom je nedostatočné.

ESLP v rozsudku poukázal na skutočnosť, že namietané konanie trvalo šesť rokov a približne tri mesiace na dvoch stupňoch konania bez toho, aby súdy rozhodli o merite veci a vyznačovalo sa priet'ahmi. Zdôvodnenie s'ťažovateľovho späťvzatia žaloby považoval za logické a domnieval sa, že v čase podania ústavnej s'ťažnosti mal s'ťažovateľ stále záujem na urýchlení konania a nemožno mu vyčítať, že následne využil svoje procesné práva a vzal žalobu späť. ESLP za daných okolností nápravu, ktorú s'ťažovateľ dosiahol na vnútroštátnej úrovni, nepovažoval za dostatočnú. Vzhľadom na skutkové okolnosti dospel k záveru o porušení práva s'ťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote.

S'ťažovateľovi priznal sumu 2 300 EUR ako náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktoré mu vznikli v dôsledku porušenia jeho práva.

X proti Slovenskej republike

rozsudok z 31. augusta 2023

Prípád sa týkal dĺžky a efektívnosti konania o úprave práva na styk s maloletým dieťaťom s'ťažovateľky a výživného zo strany jej bývalého manžela, ktoré začalo v roku 2019. V roku 2020 okresný súd nariadil na návrh matky s'ťažovateľky, t. j. starej matky maloletého dieťaťa, neodkladné opatrenie, ktorým jej maloleté dieťa zveril do starostlivosti a upravil právo s'ťažovateľky na styk s jej maloletým dieťaťom. V roku 2022 okresný súd zveril maloleté dieťa do starostlivosti bývalého manžela s'ťažovateľky a upravil právo s'ťažovateľky na styk s jej maloletým dieťaťom. S'ťažovateľka sa odvolala a konanie v čase rozhodovania ESLP nebolo skončené. S'ťažovateľka podala v tejto súvislosti ústavnú s'ťažnosť, ktorú ústavný súd odmietol s odôvodnením, že v konaní neidentifikoval žiadnu neefektívnosť alebo nečinnosť. S'ťažovateľka sa v s'ťažnosti podanej na ESLP odvolala na články 6 a 8 Dohovoru a s'ťažovala sa, že okresný súd v jej veci konal pomaly a neefektívne, v dôsledku čoho jej bolo zabránené v styku s jej dieťaťom.

ESLP poukázal na to, že rozhodovanie v danej veci na okresnom súde trvalo 2 roky a 8 mesiacov, počas ktorých sa konali len tri pojednávania a zvyšný čas bol venovaný znaleckému dokazovaniu, ktoré aj podľa predsedu krajského súdu nebolo vybavené efektívne. ESLP poukázal na zdĺhavé zabezpečovanie znaleckého dokazovania zo strany okresného súdu a zdôraznil, že bez ohľadu na to, ktorá konkrétna osoba alebo inštitúcia (napríklad znalec) je zodpovedná za oneskorenia, možno ich v konečnom dôsledku pripísať žalovanému štátu. Ďalej podotkol, že tieto oneskorenia sa udiali v dočasnej situácii, ktorá bola vytvorená neodkladným opatrením a prirodzene nahrávala začleneniu maloletého dieťaťa do prostredia v Čadci, teda u bývalého manžela s'ťažovateľky, čo sa nakoniec ukázalo v rozsudku v merite veci z roku 2022, v ktorom súd konštatoval, že hoci prostredie s'ťažovateľky bolo objektívne priaznivejšie pre rozvoj maloletého dieťaťa, obaja rodičia boli schopní zabezpečiť starostlivosť oň a po

opätovnom začlenení sa do prostredia v Čadci maloleté dieťa uprednostňovalo bývanie u otca. Inými slovami, v situácii založenej neodkladnými opatreniami okresného súdu a predĺžovanej prietahmi v jeho konaní bola vec *de facto* vyriešená plynutím času, avšak takýto výsledok je nezlučiteľný s povinnosťou orgánov riešiť prípady, ako je tento, s mimoriadnou starostlivosťou. ESLP ďalej poznamenal, že rozsudkom okresného súdu ku skončeniu veci nedošlo a konanie stále prebieha. Na základe uvedeného dospel k záveru, že neboli dodržané procesné požiadavky spojené s právom na rešpektovanie rodinného života podľa článku 8 Dohovoru a došlo k porušeniu tohto článku.

Sťažovateľka požadovala ako náhradu nemajetkovej ujmy 27 000 EUR. ESLP jej priznal spravodlivé zadostučinenie vo výške 9 750 EUR.

RYBÁR a VESELSKÁ proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 31. augusta 2023

Sťažovatelia sa sťažovali na neprimeranú dĺžku konania, ktoré sa začalo v auguste 2018, keď podali žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. V septembri 2020 prvostupňový súd vyhlásil medzitýmny rozsudok týkajúci sa právneho základu nároku sťažovateľov, proti ktorému sa žalovaná spoločnosť neúspešne odvolala. Prvostupňovému súdu bol spis vrátený v apríli 2021 a v septembri 2021 bolo žalobe sťažovateľov vyhovené rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť. Konanie sa skončilo v máji 2022, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie týkajúce sa náhrady trov konania. Sťažovatelia sa na dĺžku konania neúspešne sťažovali na ústavnom súde.

ESLP akceptoval argumenty vlády a vo svojom rozhodnutí poukázal na to, že sťažovatelia ho neinformovali, že konanie prebiehalo na dvoch stupňoch, o čom bol informovaný vládou. Ďalej poukázal na to, že ústavná sťažnosť sťažovateľov nesmerovala proti odvolaciemu súdu, preto obdobie odvolacieho konania nespadá do rozsahu jeho skúmania. Poznamenal, že konanie pred prvostupňovým súdom v čase rozhodnutia ústavného súdu trvalo približne 3 roky a 2 mesiace. Vzhľadom na uvedenú dobu a skutočnosť, že prvostupňový súd nariadil pojednávanie dva týždne po zrušení obmedzení v súvislosti s pandémiou COVID-19 uznal, že obmedzenia v súvislosti s pandémiou COVID-19, platné od marca do júna 2020, mali určitý nepriaznivý účinok na dĺžku napadnutého konania. Berúc do úvahy tiež skutočnosť, že v čase vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu už konanie prebiehalo iba v časti týkajúcej sa výpočtu trov konania, ESLP akceptoval rozhodnutie ústavného súdu, že nedošlo k porušeniu požiadavky na prejednanie veci v primeranej lehote. Pokiaľ išlo o konanie nasledujúce po rozhodnutí ústavného súdu, ESLP konštatoval, že sťažovatelia sa mohli opäť obrátiť na ústavný súd. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažnosť odmietol ako zjavne nepodloženú.

SARKOCY proti Slovenskej republike

rozsudok z 21. septembra 2023

Sťažovateľ sa sťažoval na neprimeranú dĺžku občianskoprávneho konania, ktoré sa začalo v júni 2012. Prvostupňový súd rozhodol rozsudkom v septembri 2015 a odvolací súd v decembri 2017 rozsudok prvostupňového súdu potvrdil. Následne sťažovateľ podal dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý dovolanie odmietol. Sťažovateľ sa obrátil so sťažnosťou na prietahy v konaní dvakrát na ústavný súd, ktorý prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyhovel, prvostupňovému súdu prikázal konať vo veci bez zbytočných prietahov a sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 600 EUR. Druhej ústavnej sťažnosti taktiež vyhovel, sťažovateľovi priznal náhradu trov konania, no nepriznal mu žiadne finančné zadosťučinenie.

ESLP vo svojom rozsudku uviedol, že vzhľadom na to, že ústavné sťažnosti sťažovateľa neboli namierené voči odvolaciemu a najvyššiemu súdu, obdobie konania pred týmito súdmi nespadá do rámca preskúmania zo strany ESLP z dôvodu nevyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy. Ďalej konštatoval, že napriek tomu, že ústavný súd prikázal prvostupňovému súdu konať bezodkladne, okresnému súdu trvalo ďalšie takmer tri roky, kým právoplatne rozhodol a nápravu dosiahnutú na vnútroštátnej úrovni tak nemožno považovať za dostatočnú. Vo vzťahu k podstate sťažnosti rozhodol, že došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote.

Sťažovateľovi priznal spravodlivé zadosťučinenie vo výške 3 300 EUR.

SARKOCY proti Slovenskej republike

rozsudok z 21. septembra 2023

Sťažovateľ sa sťažoval na neprimeranú dĺžku dvoch konaní. V prvom konaní, týkajúcom sa žaloby o zaplatenie peňažnej sumy, podanej v roku 2007, vystupoval ako odporca a konanie skončilo právoplatne v marci 2019. Sťažovateľ sa na jeho dĺžku sťažoval trikrát na ústavnom súde. Prvú sťažnosť ústavný súd v roku 2012 odmietol. Na základe druhej sťažnosti v roku 2013 ústavný súd rozhodol o porušení práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 500 EUR. Aj na základe tretej sťažnosti ústavný súd v roku 2020 konštatoval porušenie práva sťažovateľa, avšak finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nepriznal, považujúc deklarovanie porušenia za dostatočné zadosťučinenie. Druhé konanie, ktorého dĺžku sťažovateľ namietal, sa týkalo vzájomného návrhu sťažovateľa v prvom uvedenom konaní proti žalobcovi, ktorý prvostupňový súd v roku 2012 vylúčil na samostatné konanie. Ústavný súd jeho sťažnosť odmietol, konštatujúc, že sťažovateľ značne prispel k dĺžke konania.

Vo vzťahu k prvému z občianskoprávných konaní bol medzi sťažovateľom a vládou už v roku 2013 uzavretý zmier, na základe ktorého bolo sťažovateľovi vyplatené odškodnenie. Vláda aj s odkazom na ďalšie odškodnenie priznané ústavným súdom preto namietala, že sťažovateľ už v súvislosti s dĺžkou tohto konania získal celkovo 4 500 EUR a nemožno ho ďalej považovať za obeť porušenia práva. ESLP vo svojom rozsudku uviedol, že vo vzťahu k prvému konaniu bude posudzovať iba obdobie od roku 2013 do roku 2019. Ďalej uviedol, že hoci ústavný súd konštatoval porušenie sťažovateľovho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, to sa týkalo iba etapy konania o trovách, čo je v rozpore s jeho ustálenou judikatúrou. Ďalej podotkol, že ústavný súd vo vzťahu k posudzovanému obdobiu nenariadil súdu prvého stupňa konať bez ďalších prietáhov a ani sťažovateľovi nepriznal žiadne finančné zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu, ktorú neprimeranou dĺžkou konania utrpel. Zároveň však vzal do úvahy rozhodnutie ústavného súdu z roku 2013, v ktorom ústavný súd konštatoval porušenie sťažovateľovho práva a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 500 EUR. ESLP rozhodol, že vzhľadom na výšku priznaného zadosťučinenia sťažovateľ stratil status obeť a túto časť sťažnosti zamietol.

Čo sa týka druhého občianskoprávneho konania, ESLP poznamenal, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nebola namierená voči najvyššiemu súdu a tak vzhľadom na podmienku vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy obdobie konania pred týmto súdom ESLP nemôže preskúmať. ESLP taktiež konštatoval, že sťažovateľ už nie je účastníkom napadnutého konania a tak sťažnosť, pokiaľ ide o časť konania po rozhodnutí prvostupňového súdu zo septembra 2020, musí byť odmietnutá. ESLP tak preskúmal obdobie od mája 2012 do septembra 2020, okrem obdobia, keď prebiehalo konanie pred najvyšším súdom. V súvislosti s týmto konaním konštatoval porušenie sťažovateľovho práva.

Sťažovateľovi priznal 2 700 EUR ako náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy.

**POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO – LESNÝ A PASIENKOVÝ URBÁR (LPU)
DECHTICE proti Slovenskej republike**

rozsudok z 21. septembra 2023

a

POĽNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO DECHTICE proti Slovenskej republike

rozsudok z 21. septembra 2023

Sťažovatelia, Poľnohospodárske družstvo Dechtice a Pozemkové spoločenstvo lesný a pasienkový urbár (LPU) Dechtice, podali na ESLP samostatne sťažnosti, ktorými namietali porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku neprimeranej dĺžky konania o určenie neplatnosti nájomnej zmluvy. Konanie sa začalo podaním žaloby viacerými žalobcami v júli 2014 a v čase podania sťažností na ESLP stále prebiehalo. Sťažovatelia sa na prietahy v konaní sťažovali aj na ústavnom súde, ktorý v auguste 2021 vyslovil porušenie

ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a priznal každému zo sťažovateľov 500 EUR ako primerané finančné zadosťučinenie.

ESLP rozhodol o sťažnostiach osobitnými rozsudkami obsahujúcimi totožné odôvodnenie. ESLP sa nestotožnil s argumentom vlády, ktorá s odkazom na zistenia a závery ústavného súdu tvrdila, že vo vzťahu k časti konania posúdeného ústavným súdom sťažovatelia získali na vnútroštátnej úrovni nápravu a preto ich už nemožno považovať za obeť porušenia práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote. ESLP po posúdení dĺžky konania preskúmaného ústavným súdom, období, počas ktorých bolo konanie prerušené, zistených priet'ahov, skutočnosti, že konanie nebolo obzvlášť zložité a že sťažovatelia neprispeli k jeho celkovej dĺžke, konštatoval, že suma 500 EUR, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľom ako finančné zadosťučinenie, nemôže byť s ohľadom na jeho judikatúru považovaná za dostatočnú. Sťažovateľov preto bolo možné naďalej považovať za „obete“ porušenia požiadavky na „primeranosť lehoty“. ESLP následne preskúmal celú dĺžku napadnutého konania vrátane obdobia po vyhlásení nálezu ústavného súdu a dospel k záveru, že v tomto prípade bola dĺžka konania v rozpore s požiadavkou „primeranej lehoty“. Rozhodol, že bol porušený článok 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku neprimeranej dĺžky konania.

Poľnohospodárskemu družstvu Dechtice priznal 1 800 EUR ako náhradu škody a nemajetkovej ujmy a 250 EUR ako náhradu trov a výdavkov. Pozemkovému spoločenstvu lesný a pasienkový urbár (LPU) Dechtice ESLP priznal 1 300 EUR ako náhradu škody a nemajetkovej ujmy a 250 EUR ako náhradu trov a výdavkov.

VERČIMÁK proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 28. septembra 2023

Sťažovateľ sa sťažoval na porušenie práva na prejednanie vecí v primeranej lehote, zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru, v dôsledku dĺžky civilného konania. Dotknuté konanie sa začalo v decembri 2010, keď sťažovateľ podal žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Rozhodnutím zo septembra 2011 bolo konanie prerušené do skončenia súvisiaceho konania, k čomu došlo v októbri 2015. V marci 2017 prvostupňový súd vyhovel návrhu strán opäť prerušiť konanie na 3 mesiace. V decembri 2018 bol vyhlásený rozsudok, proti ktorému sa obe strany odvolali. Odvolací súd vo februári 2021 potvrdil rozsudok v merite vecí, avšak zrušil výrok o trovách a nové čiastkové rozhodnutie o trovách bolo prijaté prvostupňovým súdom v máji 2021. V septembri 2021 bol spis spolu s dovolaním žalovaného predložený najvyššiemu súdu. Sťažovateľ sa na dĺžku konania sťažoval aj na ústavnom súde, ktorý v máji 2021 prijal na ďalšie konanie iba časť sťažnosti, týkajúcu sa dĺžky konania pred odvolacím súdom. Rozhodnutím z júla 2021 sťažnosti nevyhovel.

ESLP uznal argumenty vlády a konštatoval, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti vôbec nespomenul, že konanie bolo počas značnej doby prerušené s jeho súhlasom alebo na jeho žiadosť, čo vyšlo najavo až zo stanoviska vlády. Stotožnil sa s argumentáciou vlády,

že prvostupňový súd objektívne nemohol konať viac než 4 roky. V tejto súvislosti pripomenul, že prerušenie konania je potrebné vziať do úvahy a vo všeobecnosti obdobie, počas ktorého bolo konanie prerušené, by malo byť odpočítané z celkového posudzovaného obdobia. Ďalej poukázal na to, že sťažovateľ ho neinformoval, že od septembra 2021 konanie prebiehalo pred najvyšším súdom. ESLP nepresvedčilo vysvetlenie sťažovateľa, že v sťažnosti poskytol informácie, ktoré považoval za relevantné. Hoci sťažovateľ v sťažnosti kritizoval rozhodnutie ústavného súdu z mája 2021, sťažoval sa iba podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru na dĺžku konania predstavujúcu podľa neho 11 rokov.

ESLP vyhlásil sťažnosť za neprijateľnú z dôvodu zneužitia práva podať sťažnosť. Dospel k záveru, že opomenutím uviesť predmetné informácie mal sťažovateľ v úmysle ho zaviesť a sťažnosť odmietol pre zneužitie práva podať sťažnosť podľa článku 35 ods. 3 a 4 Dohovoru.

PLECHLO proti Slovenskej republike

rozsudok z 26. októbra 2023

Prípado sa týkal odpočúvania sťažovateľovej telefonickej komunikácie (sťažovateľ nebol cieľom odpočúvania realizovaného v rámci vyšetrovania trestnej veci, avšak bola zaznamenaná jeho komunikácia s osobou, ktorá cieľom odpočúvania bola), vytvorenia, pretrvávajúcej existencie a použitia rôznych materiálov majúcich pôvod v tomto odpočúvaní a údajného nedostatku záruk a účinných prostriedkov nápravy v tomto ohľade. Príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky vydal v rámci trestného stíhania vo veci zločinu prijímania úplatku a prečinu podplácania ešte v roku 2006 Špeciálny súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica. V tomto trestnom konaní nemal sťažovateľ žiadne procesné postavenie. V roku 2016 bolo začaté trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku v súvislosti s procesom prípravy a schvaľovania zmluvy medzi dvoma spoločnosťami a boli obvinené viaceré osoby vrátane sťažovateľa. Do spisu tohto trestného konania bol zahrnutý aj záznam z analýzy prepisov hovorov a prepis telefonických hovorov, pochádzajúce z odpočúvania realizovaného ešte v roku 2006. Vo vzťahu k týmto materiálom sa v reakcii na sťažovateľove podania a sťažnosti vyšetrovateľ aj prokurátor vyjadrili, že zvukové záznamy a ich prepisy sú v tejto trestnej veci ako dôkaz procesne nepoužiteľné. V roku 2022 sťažovateľ zomrel a trestné konanie voči nemu bolo zastavené. Neskôr bolo proti ďalším osobám vznesené obvinenie na základe skutočností obsiahnutých v materiáloch pochádzajúcich z odpočúvania, a to s vysvetlením, že došlo k zmene postoja vo vzťahu k použiteľnosti tohto materiálu.

Po smrti sťažovateľa jeho syn prejavil záujem na pokračovaní v konaní pred ESLP, ktorý v rozsudku akceptoval procesnú legitimáciu sťažovateľovho syna vo vzťahu k namietaným porušeniam sťažovateľových práv v období pred sťažovateľovou smrťou. Neakceptoval ju vo vzťahu k namietaným porušeniam práv v súvislosti s novým vývojom v trestnom konaní po sťažovateľovej smrti (teda vo vzťahu k použitiu materiálu

pochádzajúceho z odpočívania v trestnom konaní proti iným osobám). EŠLP neuznal námietku vlády, opierajúcu sa o závery ústavného súdu v tejto veci, že sťažovateľ v súvislosti s namietaným porušením práva na súkromie nevyčerpal prostriedky nápravy v podobe žaloby na ochranu osobnosti a žaloby o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Ďalej konštatoval, že sťažovateľova telefonická komunikácia spadá do rozsahu jeho práva na rešpektovanie súkromného života a korešpondencie a jej zaznamenanie, držanie a uchovávanie predstavuje zásah do tohto jeho práva. Považoval za relevantné, že sťažovateľovi sa v tomto prípade nepodarilo získať prístup k príkazu na odpočúvanie, čo obmedzilo jeho možnosti ohľadom napadnutia jeho realizácie. Sťažovateľova argumentácia sa teda zakladala najmä na tom, že v skutočnosti neexistuje právny rámec, ktorý by poskytoval záruky na ochranu práv osôb, ktoré sú náhodne dotknuté realizáciou príkazu na odpočúvanie. Takýto právny mechanizmus podľa EŠLP nepredstavoval v tomto prípade postup podľa § 362f Trestného poriadku, ani civilné žaloby alebo sťažnosť na ústavný súd. Na základe uvedeného EŠLP dospel k záveru, že zásah do práva sťažovateľa na rešpektovanie súkromného života a korešpondencie nebol sprevádzaný primeranými a účinnými zárukami proti zneužitiu, preto nebol v súlade s článkom 8 ods. 2 Dohovoru, a teda došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru.

Sťažovateľ žiadal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 EUR, EŠLP mu priznal 2 600 EUR.

LINI s. r. o. proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 9. novembra 2023

Sťažujúca sa spoločnosť sa sťažovala na neprimeranú dĺžku konania podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Napadnuté konanie sa začalo v apríli 2018, keď sťažujúca sa spoločnosť podala návrh na vydanie platobného rozkazu na sumu približne 2 000 EUR s úrokom. V októbri 2018 bol vydaný platobný rozkaz, ktorý bol na základe odporu žalovaného zrušený. Vo februári 2022 prvostupňový súd vyhlásil rozsudok, ktorý následne nadobudol právoplatnosť a zostalo rozhodnúť iba o výške náhrady trov priznanej sťažujúcej sa spoločnosti. Medzičasom sa sťažujúca sa spoločnosť sťažovala na dĺžku konania na ústavnom súde, ktorý jej sťažnosť zamietol v decembri 2021.

EŠLP akceptoval argumenty vlády a konštatoval, že v čase rozhodnutia ústavného súdu konanie pred prvostupňovým súdom trvalo približne 3 roky a 8 mesiacov. Hoci takáto dĺžka konania môže byť otázna, EŠLP nemohol prehliadnuť, že nedošlo k významnejším obdobiam nečinnosti, ktoré by boli pričítateľné príslušnému súdu. Uznané, že obmedzenia v súvislosti s pandemiou COVID-19 mohli mať nepriaznivý účinok na konanie, keďže najmenej dve pojednávania museli byť z tohto dôvodu odročené. Okrem toho došlo k odročeniu viacerých ďalších pojednávani z ospravedlneného dôvodu právneho zástupcu žalovaného. EŠLP tiež poukázal na relatívne nízku sumu, ktorej sa konanie týkalo a domnieval sa, že spor nebol pre sťažujúcu sa spoločnosť významný.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti vyhlásil sťažnosť za neprijateľnú z dôvodu zjavnej nepodloženosti.

NEVEDELOVÁ proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 28. novembra 2023

Sťažnosť podala sudkyňa, ktorá neuspela vo výberovom konaní na miesto sudcu novovytvoreného Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“). V rámci výberového konania kandidátov verejne vypočula Súdna rada Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) a v tomto kole sťažovateľka neuspela. Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd v októbri 2021 odmietol. Na ESLP sa sťažovateľka sťažovala podľa článku 6 ods. 1 a článku 8 Dohovoru, že jej bolo svojvoľne zabránené pokračovať v kariére sudkyne v oblasti jej odbornosti bez toho, aby poznala uplatniteľné kritériá a bez uvedenia dôvodov, pričom ústavný súd nenapravil napadnutý výsledok, čo malo vplyv na jej kariéru a profesionálnu povesť.

ESLP prijal odôvodnené rozhodnutie v tejto veci bez toho, aby sťažnosť notifikoval žalovanému štátu. Vo svojom rozhodnutí konštatoval, že v tomto prípade nejde o zásah do existujúceho práva, ale skôr o nemožnosť nadobudnúť právo, najmä právo vykonávať funkciu sudcu na novozriadenom najvyššom správnom súde. Žiadne takéto právo ale nie je vnútroštátnym právom ani Dohovorom zaručené. Okrem toho, aj keby bola sťažovateľka úspešná vo výberovom konaní pred súdnou radou, automaticky by sa z nej nestala sudkyňa najvyššieho správneho súdu, pretože by ešte bolo potrebné vymenovanie prezidentom krajiny. Argumenty sťažovateľky, týkajúce sa nedostatku kritérií a spôsobu ich uplatnenia, sa podľa ESLP týkajú podstaty jej prípadu a jej nespokojnosť s výsledkom výberového konania nespadá do kompetencie ESLP, ktorý tak dospel k záveru, že časť sťažnosti podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru je zjavne nepodložená a časť sťažnosti podľa článku 8 Dohovoru je nezlučiteľná s ustanoveniami Dohovoru. Sťažnosť ako celok vyhlásil za neprijateľnú.

FÚROVÁ a NEVEDELOVÁ proti Slovenskej republike

rozsudok zo 14. decembra 2023

Sťažnosť sa týkala dĺžky konania o zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré vychádzalo z úspešnej antidiskriminačnej žaloby sťažovateľiek, a ktoré sa začalo v januári 2014 na okresnom súde. Sťažovateľky, sudkyne najvyššieho súdu, boli v konaní dvomi z ôsmich žalobkýň. V decembri 2020 prvostupňový súd rozsudkom vyhovel žalobe sťažovateľiek a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľkám požadované úroky z omeškania. Po vyhlásení rozsudku prvostupňového súdu a podaní odvolania žalovaným prvostupňový súd v auguste

2021 predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Sťažovateľky sa rovnako obrátili na ústavný súd so sťažnosťou na porušenie ich práva v dôsledku neprimeranej dĺžky konania. Ústavný súd nálezom z júna 2021 uznal, že dotknuté právo sťažovateľiek bolo v napadnutom konaní porušené. Nevyhovelo však požiadavkám sťažovateľiek na priznanie finančného zadosťučinenia. Domnieval sa, že výrok o porušení označených práv a príkaz na konanie bez prieťahov v okolnostiach danej veci bol na odstránenie zistených porušení ústavy a Dohovoru postačujúci.

ESLP v prvom rade poznamenal, že v čase rozhodovania ústavného súdu trvalo konanie na okresnom súde už viac ako sedem rokov, a že odvolacie konanie stále prebiehalo. Ďalej uviedol, že ústavný súd svoj záver o nepriznaní finančného zadosťučinenia za nemajetkovú ujmu sťažovateľiek odôvodnil tým, že sťažovateľky nevysvetlili konkrétne dôvody svojho nároku. Vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu a judikatúru ESLP nepovažoval takéto odôvodnenie za primerané a postačujúce. Za daných okolností nepokladal nápravu, ktorú sťažovateľky dosiahli na vnútroštátnej úrovni, za dostatočnú a dospel k záveru o porušení práva sťažovateľiek na prejednanie veci v primeranej lehote, zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Každej zo sťažovateľiek priznal sumu 6 500 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a spoločne sumu 250 EUR z titulu nákladov a výdavkov.

ŠRÁMKOVÁ proti Slovenskej republike

rozhodnutie zo 14. decembra 2023

Prípado sa týkal dĺžky civilného konania, ktoré sa začalo v novembri 2016, keď sťažovateľka podala žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy. V auguste 2021 prvostupňový súd v plnom rozsahu zamietol žalobu sťažovateľky. V novembri 2021 sa sťažovateľka odvolala. Sťažovateľka sa so sťažnosťou na porušenie jej práva v dôsledku neprimeranej dĺžky konania dvakrát obrátila na ústavný súd. Ústavný súd nálezom z augusta 2020 uznal, že právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, prikázal okresnému súdu konať a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 1000 EUR, ako aj náhradu trov konania. V apríli 2021 sa sťažovateľka opätovne obrátila na ústavný súd, ktorý vo svojom náleze z decembra 2021 okrem iného konštatoval, že k vyhláseniu rozsudku vo veci samej síce došlo takmer po roku od právoplatnosti prvého nálezu ústavného súdu, k tomuto stavu však prispeli objektívne okolnosti (podstúpenie operácie a pooperačného liečenia zákonnou sudkyňou a pandémie COVID-19), ako aj žiadosti sťažovateľky o odročenie pojednávania.

ESLP poznamenal, že konanie na okresnom súde od jeho začiatku do zaslania prvostupňového rozsudku vo veci samej sťažovateľke trvalo približne 4 roky a 3 mesiace, a to po odpočítaní obdobia, počas ktorého bol spis na odvolacom súde. Konštatoval, že hoci takéto dĺžka konania môže byť otázna aj vzhľadom na to, čo bolo pre sťažovateľku v hre, nemohol

prehliadnuť, že nedošlo k významnejším obdobiam nečinnosti, ktoré by bolo možné pričítať okresnému súdu. Ďalej konštatoval, že obmedzenia týkajúce sa pandémie COVID-19 mohli mať nepriaznivý účinok na konanie a taktiež poukázal na to, že sťažovateľka prispela k dĺžke konania, keď nesúhlasila s prejednaním a rozhodnutím veci na pojednávaní v jej neprítomnosti, ale napokon sa na odročenom pojednávaní nezúčastnila.

ESLP vzal do úvahy aj sumu priznaného finančného zadosťučinenia vo výške 1000 EUR, ktorú sťažovateľka dosiahla na vnútroštátnej úrovni a vzhľadom na uvedené skutočnosti vyhlásil sťažnosť za neprijateľnú z dôvodu zjavnej nepodloženosti.